

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanija.

Constitutionnel zapewnia, że z dobrego źródła otrzymał następujące podania o podróży Don Carlosa przez Francją, za których wierzytelność zaręcza: »Don Carlos wyjechał z Londynu w nocy dnia 1. lipca z panem Auguet de Saint-Sylvain. Do Dunkierki przybył za paszportem angielskiego sekretarza stanu do spraw zewnętrznych pod nazwiskiem Alphons Saez, pod imieniem bardzo drogiem dla hiszpańskich legitymistów, albowiem tak się nazywał spowiednik Ferdynanda D. Victor Saez. Jechał karętą i w Paryżu wysiadł w hotelu Maurice, gdzie zanocował. Nazajutrz oddał kilka wizyt w otwartym powozie w mieście, i nocował w domu prywatnym. Z Paryża pojechał do Bordeaux, gdzie nocował u pana Bichon de Longueville. Z Bordeaux udał się z panem Pichon i jego powozem do Mont de Marsan, gdzie jadł obiad, a potem pojechał do domu wiejskiego p. de Lalande w Tarnos, o jedną lieue od Bajonny. Syn pana Lalande uwiadomił natychmiast pana Detroyat, najodważniejszego do przedsięwzięć i najwierniejszego zwolennika tego stronnictwa, o przybyciu infanta, który jeszcze w nocy przygotował wszystko do odjazdu onegoż, albowiem obawiano się, aby go policja nie odkryła. W dniu 9. rano, między 7. a 8. godziną, pojechał Don Carlos, w towarzystwie pp. Auguet, Teodora Detroyat, Don Cruz i komendanta żandarmerji, w mundurze (?), drogą z Saint-Pierre de Irube przez Arcanguos do Sare, i przybył szczęśliwie na ziemię hiszpańską. — Podług artykułu w *Times* miał Don Carlos całkiem ze swojego popędu i przeciw radzie swoich przyjaciół Angliją opuścić; niebawem po jego odjeździe nadeszły listy od Zumalacarraguy pod jego adresem, w których wzywa Don Carlosa, aby jak najspieszniej, o ile być może, przybywał do Hiszpanii, albowiem oficerowie Quesady oczekują tylko pomyślniej sposobności, dla oświadczenia się za nim. — I podług *Quotidienne* stanął Don Carlos w d. 9. lipca na ziemi hiszpańskiej, wypoczął kilka chwil w klasztorze Urdach, a potem pojechał

konno do Elisondo, dokąd na dzień 14ty wszyscy rojalistyczni naczelnicy byli zwołani. Towarzyszył mu 5ty batalijon nawarskich ochotników, mówi pomienione pismo, który niedawno tak widoczną korzyść odniósł nad brygadą Linares. Za przybyciem do Elisondo wydał następującą proklamacyją do wojska (*Quotidienne* zaręcza za jej wierzytelność, ponieważ ma przed sobą tekst hiszpański): »Żołnierze! Spełniły się moje życzenia, jestem z wami! Już dawno pragnęło serce moje tej chwili. Wiadome wam są moje nieustanne usiłowania, aby ją osiągnąć. Moje ojcowskie serce spogląda z uczuciem na wasze czyny, które do najodleglejszej przejdą potomności. Ochotnicy i żołnierze! wasze cierpienia, trudy, stałość, miłość do waszych prawych królów i do mojej królewskiej osoby, są podziwieniem dla wszystkich narodów, które nie są w stanie znaleźć dosyć pochwał dla tak bohaterkiego poświęcenia się. Idźmy więc wszyscy, a ja na waszém czelu, do zwycięstwa! Jest ono mi zawsze bolesne z powodu hiszpańskiej krwi, którą kosztuje. Chcę ją oszczędzać; w tym celu wzywam wszystkich, którzy byli uwiedzeni lub omanieni i tych, którzy usłuchawszy mojego królewskiego wezwania złożyli broń, aby się schronili pod mój płaszcz królewski. Atoli, gdyby przeciwko mojemu oczekiwaniu znaleźli się niektórzy, którzyby trwali w swoim zaślepieniu, natenczas będą traktowani jako buctownicy przeciwko mojej królewskiej osobie. Tak będę surowym przeciwko tym, którzyby trwali w duchu powstania, jak pobłażającym dla tych, którzy żal okażą. A wy, waleczni i wierni wojownicy, zgromadzeni teraz około waszych naczelników i około waszego ojca, zachowujcie najściślejszą karność pomiędzy sobą, bądźcie zupełnie posłusznymi waszym dowódcom. Siła spoczywa w karności i posłuszeństwie, a wsiła zwycięstwo, którego Bóg sprawiedliwości udziela. Jenerałowie, oficerowie, ochotnicy i żołnierze, dziękuję wam za wasze niezmiernie zasługi, a król wasz będzie je umiał wynagrodzić. W mojej królewskiej rezydencyi w Elisondo, dnia 12. lipca. (podp.) Ja Król. Król wydał kilka mianowań. Hrabia Vil-

Emur, były generał i prezydent junty Nawarry, który od pierwszej chwili powstania zrzekł się wszystkiego, aby się połączyć z król. wojskami, mianowany jest prowizorycznym ministrem wojny. Zumalacarreghy jest naczelnym wodzem. Drugie dowództwo poruczone jest pułkownikowi Erasó. W dniu 13. opuścił król dolinę Bastan, dla wyruszenia na przód. Idzie on, jak słychać, do Vittoryi. Mówią, że już wszedł do tego miasta. Wszelako potrzebuje to potwierdzenia, jakoteż podanie o zupełnej klęsce Rodila pod Pampeluną. — Podług *Times* pożyczka, utworzona dla Don Carlosa za pośrednictwem bankiera Jauge, wynosić ma 5 mil. f. s., i zawarta jest po 60 procentu.

Journal de Paris donosi przeciwnie: Rząd odebrał depeşe z dnia 17. lipca, i pewną jest rzeczą, że do tego czasu nie było żadnej polityczki między stronnikami Don Carlosa a wojskami królowej.

Courier pisze podług listów z Madrytu z d. 10. lipca: Nie bardzo pomyslnie kształtują się okoliczności dla pretendenta w Hiszpanii; prawie wszędzie rozwija się duch narodowy i objawia się silnie, i nie tylko w wielkich miastach, lecz i po wielu obwodach prowincyj. Ucieczka dworu z Madrytu, mówi to pismo dalej, dodała stronnictwu liberalnemu nowych sił. Zdaje się, że przybycie pretendenta nikogo o kłopot nie przyprawi, i pociągnie za sobą najprzód te skutki, że przez to przyspieszona będzie organizacja milicyj narodowych, którą zajmuje się mocno hr. Torreno, właściwa głowa ministerjum. Pomiedzy dotąd wybranymi prokuratorami nie postrzegają nad 7 do 8 ludzi bez stanowczej barwy i mniemanych stronników *Justemilieu*, za to wybranych jest blisko 15 dawniejszych deputowanych kortezów, 3 ministrów z czasów kortezów i kilku *Comuneros*. Podejrzeni o karlismus są w oddaleniu trzymani, również tak zwani persowie (deputowani do kortezów, którzy za powrotem Ferdynanda VII., 1814. podpisali oświadczenie na korzyść nieograniczonej władzy i przeciwko dawniejszym uchwałom kortezów) i inni ludzie tego rodzaju, których chorągiewka obraca się podług wiatru. Pomiedzy wybranymi wymieniają pewną liczbę duchownych, których wysokie oświecenie i cierpliwość są chwalone. Co się dotyczy Północy, mocno się tém zajmują, aby dla generała Rodila utworzyć rezerwę, ponieważż kilka korpusów, będących na załogach w Katalonii, gdzie nie są na nic potrzebne, otrzymało rozkaz, z nim się połączyć, a również inne wojska zajęły w odatkach miejsca między Madrytem a Pampeluną. Rodil ma już pod swojemi roz-

kazami 12,000 ludzi, do tego policzyć należy jeszcze będące wojsko pod Quesadą i Lorenzo, wliczbie 10,000 ludzi. Żołnierze zachowują karność, są dobrze uzbrojeni i wyćwiczeni. Jak się zdaje, nie trzeba się pomiędzy nimi obawiać zbiegów; położenie wojsk karlistów nie bardzo też przeraża. Na Biskajczyków i Nawarczyków patrzą inni Hiszpanie, zaledwie przez nich za ziomeków miani, bardziej z zazdrością, jak żeby mieli z nimi udział, a ich przywileje tak mało robią onym przyjaciół w wojsku, jak u reszty ludu. W Madrycie oczekują codziennie wiadomości o korpusie, który ma być utworzony w Portugalii dla służby królowej Izabelli z wojsk obcych, które opuściły służbę Dom Pedra. — *Gazette* umieściła huczną wiadomość o przybyciu Don Carlosa do Hiszpanii, o której *National* mówi, że wszystko, oprócz faktum, że Don Carlos jest w Hiszpanii, zdaje mu się być zmyślonem i przesadzonem. W dniu 10. miał on stanąć w Elisondo, słuchał potem *Te Deum*, poczem mustrował wojsko Zumalacarreghy. — Wszyscy mają paść chęcią walczenia (*Journal de Guienne* mówi nawet, że z 78. racionych, którzy byli w szpitalach, 65 poszło, po przybyciu Karola V., do swoich batalijonów) i postanowiono, udźrzeć wprzód na nieprzyjaciela. *Messenger* donosi z Madrytu pod dniem 7. lipca: »W skutek nadeszłej wczoraj depeşy wyruszył batalijon drugiego pułku gwardyi do Buitrago, aby Merinowi i Cuevillas, którzy ze swojemi zbrojeniami kupami pokazali się od strony la Granja odciąć odwrót. Karliści utrzymują, że ci dwaj naczelnicy poprzysięgli pojmać obiedwie królowe. Atoli siła ich nie odpowiada ich zamiarom, gdyby nawet królowe ich moście miały tylko tę małą ilość wojska, która ich strzeże, a nie polegały na niezwłocznem zabraniu się 10,000 żołnierzy i 30,000 patryjotów. Wycieczki fakcyjonistów, jak się zdaje, nie mają innego powodu, jak tylko niemożność utrzymania się w swoich dawnych leżach, gdzie ich ruchome kolumny ścigają.

Moniteur z dnia 21go lipca donosi, że rząd francuzki odebrał przez telegraf wiadomość z Bajonny z dnia 19go t. m., iż dnia tego generał Rodil stał ze swoim na trzy korpusy podzielonem wojskiem w Puente la Reyna (w stronie południowej od Pampelusy), i że nibawem chciał rozpocząć swoje działy. — Pismo prywatnej ręki z datą poprzednią donosi: że na wiadomość zbliżenia się tego generała junta w Elisondo w największym nieładzie uciekła. — Podług pisma z Bajonny z d. 16. (w *Journal des Debats*) miał generał Rodil d. 13. w Puente la Reyna odprawić przegład będącego pod

swoim dowództwem wojska, w którym, oprócz załogi, naliczył 20000 piechoty i 2000 koni, a junta w Elisondo z Don Karlosem d. 14. opuściła Elisondo i główną kwaterę swoją w dolinie *Ucama* założyła. Wojsko Rodila miało w d. 14. zająć Elisondo.

Podług tegoż dzieńnika miał Don Carlos mianować pana Auguste de St. Silvain, Francuza, który mu w jego podróży przez Francją towarzyszył, za swoim do Hiszpanii przybyciem, brygadyjerem piechoty i baronem de los Valles.

Portugalija.

Z Lizbony nadeszły wiadomości do Londynu z d. 7. lipca, podług których przychodzi Dom Pedro do zdrowia, i kilka razy używał przejazdki. Oprócz tego nic ważnego nie donoszą. Względem osądzenia jenerała Bacon mówią, iż tenże został skazany, nie tylko na więzienie, ale nawet na utratę sześciomiesięcznej płacy, i stało się to bez stawienie przeciwko niemu świadków. Powodem do tego wyroku było to, że nie przeszkodził dowodzonemu przez siebie pułkowi lansyerów udać się do głównej kwatery marszałka Saldanhy dla przełożenia mu zażaleń; przeciwnie zaś korespondent dz. *Times* czyni uwagę, że w ten czas, gdy pułk ten to czynił, był już przez rozkaz marszałka od brygady jenerała odłączony, i nie stał już pod jego rozkazami. Obawiają się, aby ten wyrok nie pociągnął za sobą tak ważnej korespondencyi między obudwoma, jak była między Baconem a Sir J. M. Doyle. — Sprzedaż dóbr kościelnych i klasztornych wynosi 63 procentu nad oznaczoną cenę. Książęta Lafoens i Cadaval otrzymali od rządu zwyczajne paszporty, atoli nie jak parowie, którą godność onym odmówiono, lecz tylko jako szlachta. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z d. 26. czerwca zawięca nagane dla miasta Moncarcas (nad Guadjaną w Alentejo), ponieważ ogłosiło królową bez konstytucyi.

List z Lizbony, umieszczony w dz. *John Bull*, donosi, że Dom Miguel, skoro przybył na pokład angielskiej fregaty w Sines stojącej, wydał protestacyją i ogłosił, że tylko przymocą był zmuszony do podpisania dokumentu, umieszczonego w gazecie rządowej lizbońskiej, i że nie żręka się prawa do tronu, jakie mu ustawy monarchii nadają. Protestował się nawet przeciw zamiarowi, który miano, aby go posłać na wyspę Goza pod Maltą. Palmella (dodając) udał się w towarzystwie angielskiego posła i admirała Parker na pokład fregaty, gdy jeszcze stała w zatoce w Cascaes, aby go sklo-

nić do odwołania jego protestacyi, co on jednakże odmówił.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Dla zrozumienia zmiany w ministeryjum angielskiem należy wiedzieć, że lord Duncannon, nowy minister spraw wewnętrznych, zawiadował dotąd najwyższą administracyją lasów, którą teraz obejmuje Hobhouse, który, jak wiadomo, już dawniej, za ministeryjum Greya, był sekretarzem stanu w wydziale wojny, lecz nie miał miejsca w gabinecie. Obadwa należą do stronnictwa whigów, najsilniej za reformą obstającego, lecz nie do stronnictwa radykalistów, co się już z tą okazuje, że podczas ostatnich wyborów w Westminster baronet Hobhouse, jako whig, musiał ustąpić radykalnemu pułkownikowi Evans, co pierwszego tak zniechęciło, że odtąd nie występował jako kandydat w wyborach, chociaż mu nie raz przyrzekano, że będzie wybrany. Główne oskarżenie liberalistów przeciwko panu Hobhouse było, że ociągał się jako minister wnieść na raz kary cielesne w wojsku, zaczętem wśród w opozycyi whigów silnie obstawał. Co się dotyczy politycznego charakteru lorda Duncannon, już go to odznacza, że dzieńnik *Times* proponował go w miejscu Althorpa na kanclerza izby skarbowej, albowiem równie jak tamten jest zręczny, pojednawczy i popularny. Wniście na nowo Althorpa jest wyraźną inkonsekwenicyją, i dla tego nader niepokieszne, ponieważ w izbie niższej za nadto holduje systematowi akkomodacyjnemu i nie umie kierować obradami silnie i przezornie, albowiem niemilosiernie długo się ciągną. Dzień. *Times* rozgniewany jest na lorda Althorp z powodu ustaw o ubogich i listy pensyj. Oprócz tego wszystkie dzieńniki, wyjąwszy torysowskie, oddają lordowi pochwały.

Dzień. *Times* powstaje ciągle na terazniejsze ministeryjum; zbawienie dla kraju upatruje tylko w całkowitej onegoż zmianie, i nie może się pojednać z myślą, aby lord Althorp pozostał na czele większości w izbie niższej. »Lord Althorp« mówi w jednym ze swoich artykułów, zajmującym się wyłącznie uwagami nad tym politykiem »jestto mąż uprzejmy w postępowaniu, zacnych widoków, ma wiele w sobie łagodności i bardzo jest popularny w izbie niższej; atoli twierdzi, że nie jest zręcznym politykiem, ani nim nie będzie. Jako agent ministeryjalny w izbie niższej okazał wiele niepewności i popełnił wiele nieostrożności i omyłek. Najgorsze było to, że z uporem swojego sprzeciwiał się rewizyi nieszczęsnej

listy pensyj. Po takich wypadkach za ledwie pojąc można, jak mogli go stronnicy pana Hume i pana Harwey prosić, aby pozostał w urzędzie; z resztą, gdyby taka nawet prośba istotnie przez 300 członków parlamentu była podpisana, nicby to nie pomogło, albowiem król nie da sobie narzucić ministra.

Gazety londyńskie z d. 17. lipca umieszczają potwierdzenie nowego gabinetu, jak już donieśli francuzka telegraficzna depesza. Oraz dowiadujemy się, że lord Duncannon, nowy sekretarz do spraw wewnętrznych, został do godności para wyniesiony, a zatem z izby niższej przechodzi do wyższej. *Courier* za powód do tego naznacza, że podług tak zwanego aktu Burkego jedynie tylko dwóch rzeczywistych sekretarzy stanu powinno zasiadać w izbie niższej (na teraz p. Spring-Rice i lord Palmerston). *Globe* zaś mówi przeciwnie, że etykieta wymaga, aby przynajmniej jeden z sekretarzy stanu zasiadał jako par w izbie wyższej (dotąd był lord Melbourne, lecz traci tę własność jako pierwszy lord skarbu). Sir John Cam. Hobhouse, wybrany nadkomisarzem lasów w mieście lorda Duncannon, otrzymuje wraz miejsce w gabinecie, i aby mógł wnieść do izby niższej, wystąpi jako kandydat na wyborach w Nottingham, które się otworzyły z powodu wyniesienia pana Duncannon na godność para. Zdaje się, iż dalszych odmian w administracji nie przedsięwzięto. P. Littleton ma pozostać jeneralnym sekretarzem, a marg. Wellesley lordem namiestnikiem w Irlandyi. (Gazety torysów wymieniały następcą ostatniego hr. Durham.) Lord Althorp nie ulega nowemu wyborowi do parlamentu, ponieważ nie oddał pieczęci państwa awojego urzędu, a dopóki się to nie stanie, uważany jest minister jako od służby nieuwolniony.

Times mówi: Wielu z teraźniejszych stronników królowej hiszpańskiej sądzi, że przybycie Don Carlosa do baskajskich prowincyj, jeżeli się istotnie potwierdzi, pociągnie za sobą to, że królowa Krystyna wezwie jenerała Mingę, aby objął naczelne dowództwo nad wojskiem czynnym w tej okolicy.

Francyja.

Moniteur z d. 19. lipca zawiera królewskie postanowienie z dnia poprzedzającego, mocą którego marszałek hr. Gerard, par Francyi, mianowany jest ministrem sekretarzem stanu w wydziale wojny i prezydentem rady ministrów w mieście marszałka Soult, którego rezygnacyja została przyjęta. *Moniteur* dodaje: »Wczoraj z południa o godzinie 4tej zebrała się rada w Tuilleryjach; król podpisał posta-

nowienie, które w skutek cofnienia się marszałka Soult przynosi ministeryjum wojny i prezydencyją rady na marszałka Gerard. Marszałek Soult już od dawna życzył sobie oddać się. Zdrowie jego, wieloletnimi pracami i ważnymi posługami wycieńczone, wymagało spokojności. Podał on wczoraj prośbę o swoje uwolnienie, którą król tylko z mocnym żalem przyjął. Marszałek Gerard został powołany, zastąpić jego miejsce. Wojsko nie mogło otrzymać lepszego naczelnika, a rada godniejszego i szanowniejszego prezydenta.

Moniteur z d. 19. lipca pisze: Dzienniki, którym mało zależy na źródle i prawdziwości ogłaszanych wiadomości, chciały usunięcie się marszałka Soult, objaśnić sceną, która na wczorajszej radzie zająć miała między marszałkiem Soult a p. Thiers. Przedmiotem mocnych uzaleń miało być to, jakoby Thiers nie udzielił pewnych telegraficznych depesz marszałkowi Soult; marszałek Soult miał żądać, aby telegrafy odebrane zostały zarządowi ministra spraw wewnętrznych i oddane ministrowi wojny. W tém opowiadaniu tyle jest kłamstw ile podań. Najprzód mówią, że ta scena zaszła na wczorajszej radzie, a przecież nie było ani wczoraj ani onegdaj rady. Mówią, że marszałek niewiedział o pewnych telegraficznych depeszach, a to jest całkiem prosto niepodobną rzeczą. Marszałek nie przelożył żadnej skargi tego rodzaju, i nie mógł zadanej zanieść; albowiem cała telegraficzna depesza przelożona bywa prezydentowi rady i ministrowi spraw wewnętrznych. Niepodobna więc, iżby marszałek Soult nie wiedział tego, co wiedzieć powinien. Dodają nakoniec, że marszałek żądał, aby zarząd telegrafami przeszedł z ministeryjum spraw wewnętrznych do ministeryjum wojny. Podanie to jest zupełnie mylne. Ani w ostatnich dniach, ani w żadnym czasie nie były telegrafy przedmiotem takiego rozpoznania w gabinecie. Inne dzienniki zapuściły się jeszcze w inne domysły; twierdziły, że pytanie o interwencyi w Hiszpanii rozdziwiło radę. Domysł ten tak jest fałszywy, jak i powyższe. Pytanie o interwencyi nie było nawet wniezione; nikt nie mógł wspierać lub zbijać projektu, który nie był pod rozpoznaniem przelożony.

Marg. St. Simon, par Francyi, został gubernatorem francuzkich posiadłości w Indyjach.

Moniteur zawiera raport jenerała Voirol z Algieru z d. 5. lipca, w którym kręśli dalsze postępy zausania między Arabami a Europejczykami; że pojedynczy olicérowie francuzcy i osoby cywilne bywają pośród Arabów bez nie-

bezpieczeństwa na targach w Buffarik i mogą równie przebywać. Wielka osada rolników w części Metidja coraz więkaze czyni postępy i rozbito tam już 45 namiotów arabskich. — Z Budgia donosi podpułkownik Davivier, że w nocy z d. 5. na 6. czerwca zbliżyli się Kabylowie pod przewodnictwem zbiega do ređuty na równinie, i starali się ją osadzić. Jeden pułkownik poległ, a kilku żołnierzy mniej więcej ciężko raniono, dopóki nadeszły posiłki nie zmusiły Kabyłów do ucieczki. W d. 6. rano pokazało się blisko 6000 Kabyłów niedaleko tego punktu, a, widząc gotowość Francuzów na ich przyjęcie, cofnęli się powoli, więcej się nie pokusiwszy.

Szwajcaryja.

Ludwik Bonaparte (syn królowej Hortenzji), który prosił o pozwolenie, aby mu wolno było należeć do ćwiczeń kontyngensu artylerji berniejskiej w Thun, został przez władzę wykonawczą w Bernie mianowany oficerem honorowym w stopniu kapitana.

Kanton rządzący udzielił stanom spien wszytkich emigrantów, którzy mieli udział w wyprawie do Sabaudyi, jak był w kantonach Waadt i Genewie zrobiony, i wezwał je na nowo, aby ich oddaliły, jeżeliby się w Szwajcaryi znajdowali.

Belgijum.

Independant z d. 18. lipca donosi: »Dowiadujemy się, że toczące się w Bilborich układy o zezwolenie agnatów domu nassauskiego na odstąpienie części Luxemburga wydały rezultat. Zapewniają nas, iż pełnomocnicy króla wielkiego księcia i księcia nassauskiego, za przednictwem Austrii i Pruss, podpisali ugodę, i że ta ugoda w tej chwili przedłożona została królowi Wilhelmowi do zatwierdzenia.«

Kraków.

Gazeta Krakowska zawiera list, opisujący w krótkości kraję krakowską i jej stolicę pod względem statystycznym i administracyjnym, w którym między innymi wyraża:

»Ludność rzeczy pospolitej krakowskiej dochodzi w ogóle do 124500 dusz, łącząc w to około 36000 mieszkańców samego Krakowa; na powierzchni przeszło 22 mil kwadratowych wynoszącej.

»Jakkolwiek dochody tego kraju, w pierwszym roku (1815—16) utworzenia onegoż wynoszące tylko 598,619 złp. doszły w roku 1831—32 do 3.257,441; — podatki przecieź są tu bardzo małe i najmniej dotykające mieszkańców, a mianowicie ziemiaństwo; — o czém najlepiej możesz powziąć wyobrażenie z po-

datku osobistego, w stosunku do innych krajów. I tak, wyczytujemy w statystyce powszechnej europejskiej, że każdy mieszkaniec, w kraju osiadły, opłaca w przecięciu podatku osobistego: w Anglii złp. 120 gr. 24, we Francyi złp. 53 gr. 8, w Belgijum złp. 44 gr. 28, w Szwecyi złp. 32 gr. 16, w Prusiech złp. 24, w Sardynii złp. 22 gr. 12, w Danii złp. 20 gr. 22, w Hiszpanii złp. 18; w Neapolitańskim złp. 17 gr. 10, w Bawaryi złp. 17 gr. 6, w Austrii złp. 13 gr. 6, w Rosyji złp. 9 gr. 2, — biorąc zaś w kraju tutajszym pod kategorią podatku osobistego następujące dochody kraju, jako to:

Czopowe miejskie	złp. 141,979
Skarbowe	złp. 93,985
Targowe od przekupniów	złp. 6,000
Podatek osobisto-klasyczny-przemysłowy	złp. 75,671
Dochody stępla	złp. 50,000
Oplatę od szynków	złp. 41,585
Dzierżawy monopolu soli	złp. 285,000
Dochód z loteryi	złp. 104,400

Razem złp. 793 620

więc w stosunkowym przecięciu do 124,500 ludności, wypada na jednego mieszkańca złp. 6 gr. 12. — Oto masz przyjacielu wierny obraz całego podatowania w tym kraju, w takim bowiem stosunku wszystkie inne podatki są płacone.

»Ani sobie wystawisz, jak tu poważną przybrała teraz postać siła zbrojna krajowa, składająca się z milicyi pieszej i konnej, nazwanej żandarmeriją.

Rosyja.

W skutek rozkazu n. pana z d. 27. stycznia b. r. obowiązek oddzielnych cenzorów w Zytomiérzu i Kamieńcu Podolskim został zniesiony; a przeznaczone dla tych urzędów pensyje mają być zachowane na urządzenie z czasem cenzury przy uniwersytecie kijowskim Ś. Włodzimierza. (T.P.)

Dziennik odeski donosi: Marszałek Mar-mont, ksiązę Raguzy, zwiędziwszy w towarzystwie hr. Waromow i hr. Witt, Kercz, Taman, i ujście rzeki Kuban udał się do Berdiańska a potem wsiadł na okręt parowy l'Heritier, d. 29. czerwca w Eupatorii, i popłynął tego samego dnia do Konstantynopola.

Z Konstantynopola piszą pod d. 20. czerwca st. stylu, iż eskadra angielsko-francuska, która stała pod Smyrną, udała się do Nauplii z powodu powietrza, które się w Smyrnie pokazało.

Turcja.

Podług wiadomości z Alexandryi z d. 17. lipca panowała tamże trwoga z powodu powiększającego się powstania w Syryi. Cała Samaryja stała pod bronią; Mehmed-Ali postąpił tamże jeden pułk, ponieważ Ibrahim-pasza nie może odstąpić żadnego punktu, które osadził; między Jaffą a Naplusz były zupełnie związki przerwane. Miał nawet drugi pułk egipski wyruszyć niezwłocznie z Alexandryi do Syryi.

Zniwa w Egipcie niewypadły oblicie; większa część okrętów odplywa z połową, a nawet zmniejsza jeszcze częścią ładunku.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Z korespondencyj prywatnych.)

Ołomuniec. Targ na woły d. 30. lipca 1834.

Przypędzili: 1) Antoni Fussek, z Opatowa, sztuk 88; 2) Józef Markiewicz, ze Stanisławowa, 151; 3) Abraham Possler, z Brzyńska, 33; 4) Abraham Rosenthal, z Czerniowic, 170; 5) Grzegorz Antoniewicz, ze Stanisławowa, 205; 6) Mikołaj Jakubowicz, z Czerniowic, 142. Małemi partyjami 63. Summa przypędzonych 852.

Kupili:	wiele	Cena jedn. sztuki w w. w.		Radasz	Z tych sztuk podług zdania detaxatorów mogła wydać funt.	
		zr.	kr.		mięsa	łój
Löbl Pollak, z Brünu, ze stada Nro. 5.	70	155	—	10	400	60
Fischer, Steinbach, z Więdnia, ze st. N. 5.	103	192	30	13	480	100
Waniek, Rie, z Pragi, ze stada Nro. 6.	125	195	—	17	480	100
Fischer, Steinbach, z Więdnia, ze st. N. 4.	141	178	45	19	420	60
Fischer, Steinbach, z Więdnia, ze st. N. 2.	124	162	30	16	400	60
Małemi partyjami.	125	—	—	1		
Dodawszy do tego Radasz . . .	76	—	—	76		
Ilość niesprzedanych	88					
wyniesie summę .	852					

Przed targiem sprzedali: 1) Mendl Bergmann, ze Stryja, sztuk 170; 2) ditto. 54; 3) Mikołaj Ududowicz, z Żydaczewa, 168; 4) Nathan Schönfeld, z Podhorec, 123; 5) Izak Bindaf, z Żurawna, 102; 6) Abraham Vich-

mann, z Żurawna, 109; 7) Mojżesz Eisenstein, z Chodorowa, 170; 3) Mojżesz Hammer, z Bursztyna, 111. Małemi partyjami 67. — Ogółem 1074.

Kupili:	wiele	Cena jedn. pary w w. w.		Radasz	Z tych par wazyc mogla
		zr.	kr.		
Huber, Fabesch, z Więdnia, ze st. N. 1.	150	380	—	20	10
Huber, Fabesch, z Austrii, ze stada N 2.	51	350	—	3	9
Gustas, z Więdnia, ze stada Nro. 3.	149	370	—	19	10
Scholda, z Więdnia, ze stada Nro. 4.	111	360	—	12	9 1/2
Skawiński, z Więdnia, ze stada N. 5.	92	360	—	10	9 1/2
Löbl Pollak, z Brünu, ze stada Nro. 6.	97	355	—	12	9
Scholda, z Więdnia, ze stada N. 7.	151	340	—	19	9
Schick, z Ołomuńca, ze stada Nro. 8.	100	325	—	11	8 1/2

Na targ dzisiejszy przeznaczonych było 1926 sztuk wołów, z których 1074 sztuk sprzedanych było na samym targu, a reszta 852 sztuk przed targiem. Najlepsze woły na targowicy były w stadach Nro. 5 i 6, a po nich w sprzedanym przed targiem stadzie Nro. 1. — Ceny wciąż jeszcze są wysokie i przypuścić można, że cena pary wołów w ogólności w tym tygodniu w porównaniu z tygodniem przeszłym a 5 na stu poszła w górę. — W Więdniu cena mięsa wołu jest teraz 38 zr. w. w. Wszakże p. Ulatowski, który ze swoim stadem poszedł przeszłego tygodnia z łąd do Więdnia, sprzedał tam jednego wołu po 36 1/2 zr. w. w. za cetnar mięsa, a zatem taniej, jakby tu był wziął. — Na dwóch targach następujących nie będzie nawet może tyle bydła, ile było na targu dzisiejszym; później wszakże będzie może więcej — Jedno stado, złożone z 88 sztuk wołów, zostało tu niesprzedane i do Pragi poszło.

Urzędowe ceny zboża we Lwowie umieszczone są w *Dodatku* do dzisiejszej Gazety naszej na stronnicy 1609.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dzień: *Welcher ist der Bräutigam?* komedyja w 4 aktach.